

Asia: Lausuntopyyntö 2372/03/2017

FiComin lausunto tietoyhteiskuntakaaren muutostarpeita koskevasta arviomuistiosta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt FiComilta lausuntoa tietoyhteiskuntakaaren muutostarpeita koskevasta arviomuistiosta. FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Viestintämarkkinoita koskevasta norminpurusta

Arviomuistiosta on päädytty siihen lopputulokseen, ettei tietoyhteiskuntakaareen ole tarkoituksenmukaista tehdä olennaisia muutoksia. Tätä johtopäätöstä perustellaan sillä, että tietoyhteiskuntakaaren sääntely perustuu merkittävältä osin sähköisen viestinnän EU-sääntelyyn, jota koskeva hanke on vireillä EU:ssa.

Pitää paikkansa, että sähköisen viestinnän sääntelyhanketta käsitellään EU:ssa. Toistaiseksi ei kuitenkaan ole varmuutta sen lopullisesta sisällöstä tai siitä, milloin mahdolliset muutokset tulevat voimaan. Tämä tapahtuu oletettavasti aikaisintaan vuonna 2020.

Hallituksen yhtenä kärkihankkeena on ollut normien purku, mutta sääntelyä ei ole juurikaan kevennetty viestintämarkkinoilta. FiCom on jo hallituskauden alussa, vuoden 2015 kesällä, toimittanut ministeriölle ensimmäiset ehdotuksensa normien purkamiseksi. Viimeisimmät pykäläkohtaiset ehdotukset perusteluineen FiCom on esitellyt ja toimittanut ministeriölle sen nimenomaisesta pyynnöstä kesällä 2017. Viimeisin ehdotus koski puhtaasti kansallista, EU-sääntelystä vapaata erityissääntelyä, jota myös on tietoyhteiskuntakaareissa runsaasti. FiCom pitää erittäin valitettavana, ettei ministeriö ole ryhtynyt hallitusohjelman mukaiseen normien purkuun yhden toimialan, viestintämarkkinoiden, osalta.

FiCom esittää, että liikenne- ja viestintäministeriö arvioisi uudelleen tietoyhteiskuntakaaren kansallisen erityislainsäädännön muutosmahdollisuudet esimerkiksi käyttämällä hyväksi sille toimitettuja dokumentteja.

Yrityssopimuksiin ei tule soveltaa kuluttajasääntelyä

Arviomuistiosta on nähty tarvetta kahdelle kiireelliselle ja perustellulle muutostarpeelle. FiCom esittää näiden lisäksi yhtä kiireellistä ja perusteltua muutostarvetta, joka koskee kuluttajan suojaksi säädettyjen normien soveltamista yritysten välisiin sopimuksiin.

Tietoyhteiskuntakaaren 106 § 1 ja 2 momentin mukaan "tämän osan säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi. Jäljempänä 118–123 §:ää, 125 §:n 2–4 momenttia sekä 126 §:ää, 134 §:n 1 momenttia ja 135 §:ää sovelletaan muun kuin kuluttajan kanssa tehtävään sopimukseen vain, jos muuta ei ole sovittu."

Viestintävirasto on antanut päätöksen asiassa, joka koskee määräaikaisten sopimusten ketjutuskiellon pakottavuutta yritysten välisissä sopimuksissa. Viraston päätöksen mukaan tietoyhteiskuntakaaren 106 §:n 2 momentti määrittelee ne säännökset, joista voidaan poiketa yritysten välisissä sopimuksissa. Muilta osin tietoyhteiskuntakaaren V osan säännökset ovat Viestintäviraston mukaan pakottavia myös yritysten välisissä sopimuksissa.

Tietoyhteiskuntakaaren esitöistä ilmenee lainsäätäjän tarkoitus, jonka mukaan tietoyhteiskuntaa säädettyä tarkoituksena ei ollut muuttaa sääntelyn sisältöä ja oikeustilaa yritysten välisissä sopimuksissa. Määräaikaisten sopimusten ketjuttamista koskeva TYK 109 § 3 momentti on alun perin viestintämarkkina-alaissa säädetty koskemaan ainoastaan kuluttajia. Lain valmistelussa tapahtuneen virheen vuoksi mm. kyseisessä pykälässä sana *kuluttaja* on kuitenkin vaihtunut sanaksi *tilaaja*. Viestintäviraston mukaan lain sanamuodon kanssa ristiriitaiset esityöt ja niistä ilmenevä lainsäätäjän tarkoitus tulee sivuuttaa ja noudattaa ainoastaan lain sanamuodon mukaista tulkintaa. Viestintävirasto katsoo 109 § :n olevan pakottavaa oikeutta, josta ei voida sopia toisin edes yritysten välisissä sopimuksissa.

Määräaikaisten sopimusten ketjuttamista koskevan 109 §:n lisäksi tietoyhteiskuntakaaren valmistelussa on ilmeisesti vahingossa tapahtunut vastaava muutos myös 106 § 2 momentin kohdalla. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan TYK 106 §:n 2 momentin on tarkoitettu vastaavan VML 83 a §:ää, mutta kyseiset lainkohdat eivät kuitenkaan asiallisesti vastaa toisiaan. TYK 106 §:n 2 momentin luettelo eroaa VML 83 a §:stä mm. irtisanomista ja purkamista koskevien säännösten osalta. Lisäksi myös esimerkiksi irtisanomisaikaa koskevan 116 §:n 1 momentissa sana kuluttaja on ilmeisesti vahingossa muutettu sanaksi tilaaja.

Viestintäviraston tulkinta tietoyhteiskuntakaaren säännöksistä johtaa siihen, että aikanaan ainoastaan kuluttajia koskeneita ja kuluttajan suojaksi säädettyjä lainkohtia sovelletaan nyt tietoyhteiskuntakaaren säätämisen yhteydessä tapahtuneen muutoksen johdosta pakottavina myös yrityksiin, eikä asioista voisi sopia toisin edes yritysten välillä.

Tietoyhteiskuntakaaren V osan säännökset tulisi käydä läpi ja korjata lain valmistelussa tapahtuneet yritysten sopimusvapautta kaventavat virheet. Samalla tulisi selvittää, ovatko tietoyhteiskuntakaaren V osan säännökset ylipäänsä pakottavia yritysten osalta. Tietoyhteiskuntakaareissa ei tule puuttua yritysten sopimusvapauteen, ellei yleispalveludirektiivin pakottavista säännöksistä muuta johdu.

FiCom pitää erittäin tärkeänä ja perusteltuna, että tietoyhteiskuntakaaren sisältämiä säännöksiä korjataan aikaisemmassa lainsäädäntövaiheessa tapahtuneiden virheiden vuoksi.

Teleyritysten maksuhäiriö- ja väärinkäytöstietojen käsittelyoikeudet

Voimassa olevien tietosuojalautakunnan poikkeuslupien mukainen henkilötietojen käsittely on tarpeellista, jotta teleyritykset voivat turvata asemansa väärinkäytöksiä vastaan. Matkapuhelinliittymä on välttämättömyyshyödyke, joka pitää pystyä myöntämään lähtökohtaisesti kaikille. Tämän vuoksi

teleyrityksillä tulee olla asianmukaiset keinot suojautua väärinkäytöksiltä. Tietosuojalautakunta on arvioinut poikkeusluvut tasapainoisiksi ja perustelluiksi tekemässään päätöksessä.

FiComin näkemyksen mukaan poikkeusluvista tarkoitettu henkilötietojen käsittely on syytä turvata myös yleisen tietosuojasetuksen tullessa voimaan. Perusteet ja toiminnallinen tarve tietojen käsittelylle ei muutu säädösympäristön muuttuessa. FiCom pitää välttämättömänä, että käytännön jatkuminen turvataan lainsäädännöllä, jolloin tietojen käsittely on mahdollista kaikille yrityksille. Lainsäädännöllisen ratkaisun etuna olisi, että se antaa selkeän mahdollisuuden myös tietojen jakamiseen yritysten välillä, mitä olisi haastavaa saavuttaa yrityskohtaisilla linjauksilla.

FiCom pitää luontevana käsittelyyn sovellettavien säännösten sijoittamista tietoyhteiskuntakaareen, joka sääntelee viestintäpalveluiden tarjontaa. Tärkeintä on, että tietojen käsittelyoikeuden antavat säännökset tulevat voimaan samaan aikaan yleisen tietosuojasetuksen kanssa.

Puhelinmarkkinoinnin kieltö

Nykytilan jatkaminen kolmen vuoden määräajalla on tarpeellista säännöksen esitöistä ilmenevillä perusteilla.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
va toimitusjohtaja